

Verksamhetsplan 2022

FSJ, Föreningen Sveriges
Järnvägsentreprenörer

*FSJ arbetar för en säker, attraktiv och lönsam bransch och vi bidrar
till samhällsnyttan*

FSJ arbetar för en sund, säker, attraktiv och lönsam järnvägsbransch

Vi bidrar till samhällsnyttan

Föreningen Sveriges Järnvägsentreprenörer, FSJ:s medlemsföretag arbetar med drift och underhåll, markarbeten, nybyggnation av järnvägen och utbildning. Tillsammans bidrar vi till samhällsnyttan genom att vara med i utvecklingen av ett säkert järnvägssystem som ska främja ett långsiktigt, hållbart och konkurrenskraftigt samhälle.

Vår omvärld - en marknad i tillväxt och förändring

För både samhälle och näringsliv är ett tillförlitligt transportsystem en av grundbultarna i en fungerande välfärdsstat. I dag trafikeras statens spåranslagningar av mer trafik än någonsin tidigare. Med önskemål från nya aktörer att bedriva spårbunden trafik samt ökad medvetenhet hos allmänheten om målen för ett fossilfritt Sverige 2045 kommer trafiken att öka än mer, vilket ytterligare ökar kraven på transportsystemet att upprätthålla dagens funktionalitet i termer av hastighet, bärighet och kapacitet.

FSJ:s medlemsföretag är övertygade om att avseende effektivitet, kvalitet, kostnad och säkerhet har statusen på anläggningen avsevärt förbättrats sedan utförandet upphandlats i konkurrens, och FSJ ser en potential för vidare utveckling av förebyggande järnvägsunderhåll. VTI:s undersökning av Kristofer Odolinskis har även visat att övergången till konkurrensutsättning reducerat kostnaden för järnvägsunderhåll med mer än 11 % netto efter upphandlingskostnader för staten.

De långsiktiga marknadsförutsättningarna är helt avgörande om Sverige vill ha seriösa aktörer som bidrar till konkurrenstryck och kvalitet. Det är angeläget att stabilitet, förutsägbarhet och tydliga gränssnitt skapas så att marknadsaktörer känner ett förtroende i att investera i såväl kompetens, utveckling och nya maskiner.

Branschen vill bidra till att Sverige får mer nytta av investerade medel genom ett hållbart förebyggande järnvägsunderhåll. Det uppnår vi tillsammans med beställarna genom produktivitet utveckling, innovation samt effektivare arbetsätt i kombination med kontraktsformer som ger rätt incitament för entreprenörerna som driver samhällsnytta.

Utmaningar och möjligheter - en attraktiv och sund bransch i ständig utveckling

Med ökade satsningarna på järnväg och övrig spårbunden kollektivtrafik behöver branschen under kommande år rekrytera och bibehålla personal med rätt kompetens. För att klara av teknologisk omställning är även behovet av kompetensutveckling stort. Rekryteringsbasen behöver breddas, vi tror på mångfald och möjligheten att få fler att utbilda sig inom järnväg. Det saknas ett helhetsbegrepp för att säkerställa utbildningsmöjligheter som ökar attraktiviteten till järnvägsbranschen. Att koordinera utbildningsinsatser till ett nationellt kompetenscenter för järnvägen tror vi är lösningen.

Genom kontraktuella incitament för att främja säkerhet med uppföljning och kontroll av regelefterlevnad skapas attraktiva arbetsplatser inom järnvägsbranschen. Genom att tillsammans verka för en sund, säker och hållbar järnvägsbransch ökar också attraktionskraften till järnvägsbranschen.

Vår inriktning 2022 – fortsatt branschsamarbete

De aktiviteter vi gör tillsammans som branschförening ska stärka våra fokusområden; Säkerhet, Kompetensförsörjning samt Marknad.

Säkerhet

Verksamhetsidé:

FSJ arbetar för en gemensam säkerhetskultur som innebär en sund bransch med rättvisa förhållanden för alla. Vi vill att de som arbetar vid järnvägen ska ha en säker arbetsmiljö som främjar social och hälsomässig status.

Nuläge:

Säkerheten inom det svenska järnvägssystemet är enligt Transportstyrelsens säkerhetsrapport för järnväg 2020 fortsatt hög men det sker olyckshändelser i och invid spår. För att branschen ska uppfattas som attraktiv är det viktigt att arbetsmiljön anses säker. FSJ:s Säkerhetsgrupp deltar kontinuerligt i järnvägsbranschens olika samverkansgrupper. Den viktigaste är Trafikverkets regelförändrings grupp där föreningen medverkar till att rätt regler tas fram för att arbeta säkert i spår.

FSJ har gemensam remisshantering och gemensam avvikelserapportering av olyckor och tillbud. FSJ arrangerar varje år en gemensam Säkerhetsdag för medarbetare i ledande befattning för främjandet av en gemensam säkerhetskultur inom branschen.

Omvärldsanalys:

För att komma vidare mot en ännu säkrare bransch är det viktigt att vi också når framgång inom våra andra fokusområden. De olika områdena tangerar, överlappar och är beroende av varandra. Tex har övergången från direktplanering medfört en markant ökad säkerhet i spår. Det är också viktigt att vi fortsätter vår samverkan med Trafikverket, Kollektivtrafikmyndigheter, JBS och Seko.

Mål:

En gemensam säkerhetskultur inom branschen och en 0-vision för olyckor. Ingen ska förolyckas eller skadas på sin arbetsplats.

Att alla medlemsföretag bidrar aktivt till föreningens arbete för en sund och säker järnvägsbransch och rapportera in olyckor och tillbud.

Kompetensförsörjning

Verksamhetsidé:

För att öka attraktionen till järnvägsbranschen arbetar FSJ för en sund och jämställd bransch med rättvisa förhållanden för alla inklusive en god och säker arbetsmiljö. Genom att arbeta aktivt för en ökad kännedomen om järnvägsbranschen och genom att verka för att det startas utbildnings-platser på flera platser i landet möjliggör FSJ rekrytering av nya medarbetare till branschen.

Nuläge:

En av de största utmaningarna för svensk järnvägstrafik är det stora behovet av kompetensförsörjning. När infrastruktursatsningarna i den nationella planen genomförs kommer efterfrågan på arbetskraft att öka. För att säkerställa rätt antal utbildningsplatser finns bör regeringen tilldela Trafikverket ett övergripande koordineringsansvar för kompetensförsörjningen till järnvägsbranschen och även inrätta en analysfunktion som kan identifiera kompetensbehoven i branschen på kort och på lång sikt.

Omvärldsanalys:

Kompetensbristen återfinns i nästan alla branscher vilket leder till att vikten av att vara en attraktiv arbetsgivare har blivit central. Ungas intresse för yrkesutbildning på gymnasiet minskar och fler vill satsa på program som leder till eftergymnasiala studier. Kostnaderna för yrkesutbildning ökar samtidigt som platserna och inriktningarna minskar – allt mer ansvar för regionernas kompetensförsörjning läggs på näringslivet och företagen. Bristen på yrkeslärare och utbildare leder till att utbildningar läggs ut på företag. Att starta en järnvägsutbildning är dyrt eftersom det krävs en övningsanläggning. Allt eftersom nya teknik utvecklas kommer även nya kompetenser och utbildningar att behövas.

Mål:

Att det öppnas ett nationellt kompetenscenter för järnvägsutbildningar som säkrar att det finns utbildningar som utbildar behöriga järnvägstekniker.

Att det startas ett nationellt kompetensråd som kan samla och samordna strategiska kompetensförsörjningsfrågor.

Att det fastställs kvalifikationskrav och nationellt likvärdiga utbildningsplaner för de järnvägstekniska yrkena och att de finns tillgängliga för alla utbildningsanordnare.

Marknad**Verksamhetsidé:**

Verka för att järnvägsunderhållet fortsatt upphandlas i konkurrens. Vi arbetar för en sund bransch med rättvisa förhållanden för alla inklusive en säker arbetsmiljö. En sund konkurrens främjar en hållbar ekonomisk tillväxt med konkurrens på lika villkor, innovationer och produktiva verksamheter.

Nuläge:

Krisen till följd av pandemin var en *game changer*. Detta sätter järnvägsbranschen i en bra position, då satsningar på ekonomin inom infrastruktur traditionellt varit receptet för att lösa ekonomiska kriser. Men det är angeläget att stabilitet, förutsägbarhet och tydlighet skapas så att marknadens aktörer känner ett förtroende i att investera i såväl kompetens, utveckling och nya maskiner. Ett konkurrensutsatt järnvägsunderhåll driver utvecklingen och ger marknaden möjlighet att leverera innovativa lösningar.

Omvärldsanalys:

I dag trafikeras statens spåransläggningar av mer trafik än någonsin tidigare. Punktligheten har förbättrats samtidigt som kostnaden för järnvägsunderhållet har minskat. Den oro som utredningen om Framtidens Järnvägsunderhåll har skapat har lett till bristande investeringsvilja och att europeiska aktörer valt andra marknader för etablering. Situationen har också sannolikt bidragit till att nyckelkompetenser valt att söka sig till andra närliggande branscher, såsom anläggningsbranschen som haft en betydande tillväxt. Det behövs ett tydligt och långsiktigt politiskt ställningstagande avseende järnvägsunderhållet och att det fortsatt upphandlas på en marknad i konkurrens.

Mål:

En stabil och förutsägbar marknad med ett fortsatt konkurrensutsatt järnvägsunderhåll.

	Säker	Attraktiv	Lönsam
Fokus	Säkerhet	Kompetensförsörjning	Marknad
Övergripande mål	<i>0-vision för olyckor</i>	<i>Möjliggöra rekrytering av nya medarbetare till branschen</i>	<i>En förutsägbar och långsiktigt stabil marknad</i>
Prioriterad fråga	En gemensam säkerhetskultur på alla nivåer i organisation	Att Trafikverket tilldelas ett övergripande koordinationsansvar för kompetensförsörjningen till järnvägen	Att underhållet fortsatt upphandlas i konkurrens
Prioriterad fråga	Att rätt regler tas fram så vi kan jobba säkert i spår	Att det öppnas ett nationellt Kompetenscenter för järnvägsutbildningar	En sund bransch med rättvisa förhållanden
Prioriterad fråga	Att fler utbildningar ställs om till distansutbildningar	Fastställda kvalifikationskrav för järnvägstekniska yrken	Att ny teknik premieras vid upphandling

Ekonomi

Medlemsavgifterna anpassas till att täcka driften för FSJ. Tanken är fortsatt densamma, FSJ medlemsavgifter ska täcka kostnaden för styrelsearbete och kansli samt service till medlemmar och att driva branschfrågor.

Järnvägsbranschens Samverkansforum, JBS

FSJ deltar i JBS, Järnvägsbranschens samverkansforum inom arbetsgrupperna i följande initiativ: Kompetensförsörjning, Kommunikation, Säkerhet, Stärkt branschsamverkan samt TTT - Tillsammans Tåg i Tid. FSJ använder tillsammans med JBS jarnvagsjobb.se som avsändare för branschens inlägg som görs på sociala medier för att öka attraktionen till järnvägsbranschen.

Fyra gånger per år sammanträder JBS styrelse som beslutar om den gemensamma agendans prioriteringar och målsättning. Dessa organisationer innehar styrelseplatser: Trafikverket, Svensk Kollektivtrafik, SJ, Green Cargo, Tågföretagen och Jernhusen, MTR och Byggföretagen.

JBS anordnar en konferens och ett strategiseminarium varje år. På www.Trafikverkets/JBS hemsida finns arbetet under året redovisat.